

sammen vor Valgret til Rigsdagen. Det er dog en temmelig uheldig Konsekvens, der kunde komme ud af det.

Den Skade, som de nævrende Forhold unægtelig indeholdt med Hensyn til Ligning af de kommunale Afgifter paa Landet, nemlig den stærke Ligning paa Hartkornet, har efter min Opfattelse tre Ulemper, som jeg ønsker at stille ved Siden af hinanden og sige et Par Ord om, thi det forekommer mig, at man stadig behandler dette Spørgsmaal temmelig meget stykkevis og saaledes i Stumper og Stykker, at man ikke faar en samlet Oversigt over, hvad det egentlig er, det drejer sig om, og derfor, saa vidt jeg skønner, heller ikke kommer til at se klart, hvad det er, Regeringen vil opnaa ved sit Forslag om en Ejendomsskyld. Der er efter min Mening tre væsentlige Ulemper ved den Hartkornbeskatning, som vi nu have i Kommunerne. Den ene er den, at Hartkornet ikke længere er en i og for sig retfærdig Basis for Paaligning. Hartkornet svarer nemlig ikke til Ejendommenes nuværende Værdi. Ejendomme med frygteligt Hartkorn kunne være af forholdsvis meget ringe Værdi, og Ejendomme med ubetydeligt Hartkorn kunne være opdrevne og opdykkede ved Flid, Kunst og stor Omhyggelighed til at blive værdifulde Ejendomme. Hartkornet er saaledes ingen retfærdig Maalestok for Ejendommenes Værdi i og for sig. — Den anden Ulempe er den, at en Ligning paa Hartkornet som den Hovedbasis, hvorpaa der lignedes, ikke kan tage noget Hensyn til Ejerens Skatteevne. Der lignedes paa Hartkornet lige meget, enten vedkommende ejer noget eller ikke ejer noget; det er selve Hartkornet som saadant, Ejendommen som saadan, hvorpaa der lignedes, og enten Ejeren ejer sin Gaard kvit og frit, eller han er forgældet saa højt, som han kan være, bliver Hartkornsskatten den samme. — Og endelig for det tredje er der den Ulempe, at der i Kommunerne nu vel overalt er en Række Ejendomme — det kan være, at der, som det ærede Medlem for 10de Kreds (Bojsen) mener, er enkelte Steder, hvor der kun er faa, men der er i hvert Tilfælde paa mange Steder saare mange — som ikke komme til at svare nogen nævneværdig Afgift af den faste Ejendom, skønt den kan være mange Bøndergaarde værd. Der kan være store Fabrikker osv., som ikke komme til at svare nogen Afgift af Betydning, fordi de næsten intet Hartkorn have. Det er de tre Ulemper, som det forekommer mig,

at man med Føje kan anføre overfor Beskatningen, saaledes som den nu er.

Det mellemste af de Punkter, som jeg nævnedes, nemlig dette, at man ikke kan tage Hensyn til Skatteevnen, er et Punkt, som det overhovedet er umuligt at gøre noget ved, naar man fastholder en Beskatning af faste Ejendomme, hvor Skatten lignedes paa den faste Ejendom, uden alt Hensyn til hvem der besidder den. Det er et Punkt, som man altsaa i og for sig ikke kan komme fra, men det kan og bør gøre saa meget, at de faste Ejendomsskatter blive moderate netop af Hensyn til, at man ikke er i Stand til at tage noget Hensyn til den øjeblikkelige Besidders Evne til at udrede disse Skatter. Det er alt, hvad man kan gøre paa det Punkt, og det foreligger ikke nu, det kunne vi ikke nu tale om; vi tale ikke om det store Spørgsmaal, det foreligger slet ikke, det Spørgsmaal: Er det rigtigt eller ikke at ligne paa faste Ejendomme, eller kan man lade være at ligne paa dem, og saa lægge alt paa andre Ting og da navnlig paa Personer?

Derimod tillader jeg mig at bemærke, at Regeringen foreslaar i dobbelt Henseende at raade Bod paa den første og den tredje af de Ulemper, som jeg nævnedes vare til Stede med Hensyn til Hartkornbeskatningen. Hvad det første Punkt angaar, at Hartkornet ikke længere er en retfærdig Basis for Paaligning af Skat, erkender Regeringen det, som alle Mennesker erkende det — undtagen maaske netop nu, da vi ville indføre noget, som kan være bedre. Nu siger Regeringen: Hvad skal man sætte i Stedet, hvad kan man gøre? Og Svaret er da ganske simpelt dette, at man skal vurdere Ejendommene til deres virkelige Værdi. Det er en saare simpel Foranstaltning i Tanken, men er man i Stand til at optage det Spørgsmaal, er man i Stand til at foretage en saadan regelmæssig Vurdering af Ejendommene? Kan man ikke komme saa vidt, saa søger man at komme det saa nær, som man kan. Al menneskelig Gerning har jo sine Ufuldkommenheder, men i Princippet er det rigtigt at gøre det. Man gør det, fordi man kun paa den Basis kan vente at komme til en retfærdig Fordeling af Skatten. — Dernæst gør man det, fordi man bør give Adgang til, at alle andre Ejendomme i Kommunerne, som hidtil ikke have svaret nogen Afgift til Kommunen — undtagen den Smule Afgift, der kan have hvilet paa et Stykke Have og en Gaardsplads — kunne komme